

Sivilombudet
Postboks 3 Sentrum

0101 Oslo

Klinikk psykisk helse og avhengighet
Psykisk helse, nasj. og reg. funksj., avd
Regional sikkerhetsseksjon

Vår ref.:	Deres ref.:	Saksbeh.:	Dato:
22/12221	2022/2991	Pia Therese Wiig	30.11.2023

Oppgis ved all henvendelse

Regional sikkerhetsseksjon, Oslo universitetssykehus HF svar til Sivilombudets oppfølgingsspørsmål

Vi viser til besøk av Sivilombudets forebyggingsenhet ved Regional sikkerhetsseksjon (RSA), Oslo universitetssykehus, 30. august - 1. september 2022, og videre oppfølging.

I siste brev, 05.10.23, ønsker Sivilombudet svar på to punkter:

1. En mer utdypende beskrivelse av forebyggingsarbeidet for å unngå langvarig og omfattende bruk av tvang, og eventuelle kompenserende tiltak for å styrke pasientenes autonomi. Svarfrist 01.12.2023
2. En oppdatering av vedlikeholdsarbeidet vedrørende de fysiske forholdene i RSA. Svarfrist innen 30.04.2024

I det følgende svarer vi på punkt 1 «Forebyggingsarbeid for å unngå langvarig og omfattende bruk av tvang, og eventuelle kompenserende tiltak for å styrke pasientenes autonomi.»

Som vi har gjort rede for tidligere, har RSA kontinuerlig fokus på reduksjon av bruk av tvang, gjennom samhandling, i opplæring og undervisning og bruk av prosedyrer og lovverk. Viser da til interne prosedyrer som:

- Håndtering av urolige og utagerende pasienter RSA
- Tvangsmidler § 4.8 i Psykisk helsevernloven (klinikk psykisk helse og avhengighet)
- Tvangsmidler - ettersamtale med pasient og defusing/debriefing med personal
- ERM - risikohåndtering i RSA
- Opplæring av ansvarsvakt
- Sikkerhetsinstruksen RSA
- Ansvarsvaktinstruks

Ved RSA avholdes et ukentlig møte med agenda pasientforløp. I møtet deltar ledelsen, behandlergruppen og andre ressurspersoner ved seksjonen. Som et ledd i tiltakene etter Sivilombudets funn og anbefalinger, er det innført et fast punkt om tvangsbruk på møteagendaen, der seksjonsoverlegen går gjennom alle iverksatte tvangsvedtak i enhetene.

Vi ser allerede at fokus på riktig tvangsbruk og denne rapporteringen har ført til økt bevissthet i personalgruppen rundt pasientene. Blant annet har man blitt enige om at det skal være fokus på, ikke bare korrekt, men også utdypende dokumentasjon. Vi har sett et særlig forbedringspunkt når det gjelder

dokumentasjon av hastevedtak. En utdypende dokumentasjon vil hjelpe oss å vurdere hendelsesforløpet i forkant av tvangsbruk, og videre kunne bruke dette systematisk i læringsøyemed. Personalgruppen bevisstgjøres og oppmuntres til refleksjon over egen praksis. Tilsvarende diskusjoner er på agendaen når det gjelder langvarig og omfattende bruk av skjerming.

Vedrørende endring i samhandling:

Bruk av tvangsmidler diskuteres i ukentlige gruppemøter og behandlingsmøter i enhetene. Alternative måter å sikre pasienters autonomi og ansattes sikkerhet i stedet for skjerming og/eller bruk av andre tvangsmidler, er fokus i disse møtene.

Vedrørende endring i opplæring og undervisning:

Etter sivilombudets besøk, har seksjonen holdt flere undervisninger for personalgruppen, for å sikre felles forståelse av lov om psykisk helsevern, og dens hensikt vedrørende bruk av tvangsmidler.

Vaktansvarlig sykepleier iverksetter bruk av tvangsmidler, unntatt bruk av legemidler ved RSA, i tilfeller der faglig ansvarlig ikke er tilstede. Seksjonen planlegger å arrangere halvårlige ansvarsvaktseminarer, der iverksetting av tvangsmiddelbruk skal ha særlig fokus.

Tvangsmiddelbruk er, og skal fortsatt være tema på seksjonens internundervisning, som holdes ukentlig. Særlig fokus er at tvangsmidler og annen inngripen kun benyttes så lenge det er uomgjengelig nødvendig og at dokumentasjonen vedrørende tvangsmiddelbruk er korrekt.

RSA tilstreber utfra pasientens fysiske og psykiske tilstand å tilby frivillige og individtilpassede aktiviteter, etter pasientenes interesser og behov. Aktivitetstilbudet består per i dag av aktiviteter som quiz, ulike former for spill, tilgang til bøker og musikk, tegning og bruk av musikkinstrumenter. Seksjonen har også tilbud om fysisk trening ute, eller i treningshall. Sistnevnte inkluderer mulighet for fellesaktiviteter og bruk av styrkerom.

RSA har også igangsatt et prosjekt med VR-briller som både kan benyttes til kognitiv trening, fysisk trening og i psykologisk behandling av negative symptomer ved schizofreni. Her kan pasienten også spille spill, eller trene på ulike scenarier og hverdagslige utfordringer, tilpasset den enkeltes behov.

Seksjonens vurdering er at undervisning og bruk av MAP og ERM er verktøy som vil skape en høyere grad av pasientinvolvering, som igjen bidrar til lavere grad av tvangsbruk. Seksjonen har for relativt kort tid siden revidert husordensreglene, og andre instruksjoner, som tidligere har blitt en kilde til konflikt mellom medarbeidere og pasientene.

Pia Therese Wiig
Seksjonsleder
Regional sikkerhetsseksjon
Oslo universitetssykehus HF

Petter Andreas Ringen
Klinikkleder
Klinikk psykisk helse og avhengighet
Oslo universitetssykehus HF